



## **CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA**

Str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)

Tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, [info@calm.md](mailto:info@calm.md),

[www.calm.md](http://www.calm.md)

Nr.53 din 21 martie 2023

Cancelaria de Stat a Republicii Moldova

Ministerul Justiției

*Aviz*

*la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (modernizarea actelor de stare civilă) (număr unic 165/MJ/2023)*

### **1. Considerații generale**

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul de lege privind modificarea unor acte normative.

CALM a analizat prevederile proiectului de lege în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL).

Proiectul de lege a fost elaborat în scopul modernizării serviciilor publice de înregistrare de stat a actelor de stare civilă și emitere a documentelor de stare civilă, prin implementarea noului model (model „To-Be”) de prestare a serviciului public de înregistrare a actelor de stare civilă.

### **2. Legislația aplicabilă**

- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14
- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Legea privind finanțele publice locale nr. 397/2003;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435/2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006.

### **3. Constatări/obiecții**

În urma analizei proiectului de lege, CALM a remarcat următoarele:

În Legea privind actele de stare civilă nr. 100/2001, secțiunea a 2-a: **AUTORITĂȚILE ABILITATE SĂ ÎNREGISTREZE ACTE DE STARE CIVILĂ**, Agenția Servicii Publice are competența de a înregistra actele de stare civilă, precum și de a elibera certificate de stare civilă, însă autorităților administrației publice locale de nivelul întâi nu li se stabilește expres competența de a elibera certificate de stare civilă, concretizare care credem că este necesară, cu atât mai mult cu cât atribuțiile secretarului consiliului local se concretizează, respectiv acesta va înregistra nașterea, căsătoria și decesul, precum și va elibera certificatele de stare civilă, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2001 privind actele de stare civilă.

În cazul aprobării actului normativ analizat, vor fi încălcate mai multe prevederi legale, după cum urmează:

Potrivit art.109 din Constituția Republicii Moldova, administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, ale descentralizării serviciilor publice, ale eligibilității autorităților administrației publice locale și ale consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit.

Potrivit pct.6 subpunctului 13) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 698/2017, Ministerul Justiției își realizează funcțiile în domeniul: actele de stare civilă.

Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, stabilește în art.3 alin. (2), că autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitându-și, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat.

În conformitate cu art.6 alin. (2) și (3) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, raporturile dintre autoritățile publice centrale și cele locale au la bază principiile autonomiei, legalității, transparenței și colaborării în rezolvarea problemelor comune; între autoritățile centrale și cele locale, între autoritățile publice de nivelul întâi și cele de nivelul al doilea nu există raporturi de subordonare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

În art. 4 și 9 din Carta Europeană a Autonomiei Locale este prevăzut, că atribuirea unei responsabilități unei alte autorități trebuie să țină cont de amploarea și de natura sarcinii și de exigențele de eficacitate și de economie, iar resursele financiare ale colectivităților locale trebuie să fie proporționale cu competențele din Constituție sau din lege.

Potrivit art.3 alin. (1) și (4) din Legea nr.397/2003 privind finanțele publice locale, care se referă la garanțiile autonomiei financiare, bugetele unităților administrativ-teritoriale (inclusiv bugetele satelor (comunelor), orașelor (municipiilor)), constituie elemente independente care se elaborează, se aprobă și se execută în condiții de autonomie financiară, iar orice delegare de competențe suplimentare din partea statului în persoana Guvernului trebuie să fie însoțită de alocarea de resurse financiare, necesare pentru a acoperi costul exercițiului competenței delegate.

În conformitate cu art. 6 alin. (4) și (6) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, delegarea de competențe este însoțită obligatoriu de asigurarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării acestora, respectiv este efectivă doar din momentul în care a avut loc transferul resurselor financiare și materiale necesare și suficiente.

Punerea în responsabilitatea administrației publice locale a unor sarcini, care țin de competența Guvernului/APC, fără alocarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării unor competențe delegate, este neconstituțională, contrară prevederilor naționale și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și nu ține cont de capacitatea administrativă și financiară limitată în special ale APL I din localitățile rurale.

Cele menționate nu trebuie interpretate în sensul privării APL I de competența de înregistrare a actelor de stare civilă, deoarece ar fi în contradicție cu interesele cetățenilor și prevederile art. 4 alin. (3) din Carta Europeană a Autonomiei Locale, care stabilesc că exercițiul responsabilităților publice trebuie, de manieră generală, să revină, de preferință, acelor autorități care sunt cele mai apropiate de cetățeni.

În condițiile în care Guvernului/APC nu alocă APL I resurse financiare necesare pentru prestarea serviciilor de înregistrare a actelor de stare civilă, se impune reglementarea posibilității stabilirii unei plăți/taxe pentru serviciile acordate de către

autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi, așa cum este prevăzut pentru notari și misiunile diplomatice și/sau oficiile consulare ale Republicii Moldova.

Din lista autorităților cu competențe de înregistrare a actelor de stare civilă, numai APL I nu au dreptul de a percepe plăți/taxe pentru prestarea serviciilor de înregistrare a actelor de stare civilă, ceea ce plasează autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi, care se bucură de mai multă încredere din partea cetățenilor comparativ cu APC, într-o situație defavorabilă, chiar discriminatorie.

#### **4. Propuneri și recomandări:**

În vederea îmbunătățirii prevederilor proiectului de lege, propunem următoarele modificări și completări:

- stabilirea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi a competenței de a elibera certificate de stare civilă;
- reglementarea posibilității stabilirii unei plăți/taxe pentru serviciile de înregistrare a actelor de stare civilă acordate de către autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi.

**Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative poate fi propus pentru aprobare doar după operarea modificărilor menționate mai sus.**

**Cu respect,**

**Viorel FURDUI**  
**Director Executiv al CALM**



Exec: C. Scorțescu,  
expert CALM,  
tel. 22 35 09